

ОРГАНІЧНА ХІМІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	16Хімічна та біоінженерія
Спеціальність	161 Хімічні технології та інженерія
Освітня програма	Хімічні технології та інженерія
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен письмовий
Розклад занять	Лекції 36 год., практичні (семінарські) 18 год., лабораторні (комп’ютерні практикуми) 36 год., Самостійна робота 90 год.,
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: асистент, к.х.н. Гунченко П.О. pag@xtf.kpi.ua Практичні / Лабораторні: доц., к.х.н. Бутова К.Д. ebutova@yahoo.com ст. викладач, к.х.н. Клімко Ю.Є. yeklimko@ukr.net ст. викладач, к.х.н. Кушко А.О. andrey_kushko@ukr.net асистент, к.х.н. Гайдай О.В. saggggas@yahoo.com асистент, к.х.н. Гунченко П.О. pag@xtf.kpi.ua
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/MTQ4NTQ4NDg5OTg5?cjc=qhmbwas Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

1.1. Мета навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни *Органічна хімія* є формування у студентів здатностей:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК 02);
- Здатність використовувати положення і методи фундаментальних наук для вирішення професійних задач (ФК 01);
- набути дослідницькі навички.
- використовувати знання, уміння й навички в галузі фундаментальних дисциплін для теоретичного освоєння загальнопрофесійних дисциплін і рішення практичних завдань;
- використовувати теоретичні положення органічної хімії з метою вирішення типових задач фізико-хімічних процесів хімічної технології
- використовувати положення органічної хімії з метою одержання даних для проектування хімічного обладнання.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

Знати математику, фізику і хімію на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми (ПРН 01).

уміння:

Здійснювати якісний та кількісний аналіз речовин неорганічного та органічного походження, використовуючи відповідні методи загальної та неорганічної, органічної, аналітичної, фізичної та колоїдної хімії (ПРН 04).

досвід:

Проведення дослідів по виявленню хімічних властивостей органічних сполук.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальний матеріал дисципліни *Органічна хімія* базується на знаннях, одержаних студентами при вивчені таких дисциплін, як *Загальна та неорганічна хімія*. Знання і вміння, набуті студентами під час вивчення дисципліни, застосовуються у таких дисциплінах циклу природничо-наукової підготовки (нормативні дисципліни) як *Технологія тонкого органічного та нафтохімічного синтезу*, численних лабораторних практикумах та бакалаврському дипломному проекті.

3. Зміст навчальної дисципліни

Кредитний модуль. Вуглеводні та їх галогено- та кисневмісні монопохідні.

Тема 1. Вступ до органічної хімії.

Тема 2. Насичені вуглеводні (алкани та циклоалкани).

Тема 3. Галогенопохідні насичених вуглеводнів.

Тема 4. Ненасичені вуглеводні (алкени).

Тема 5. Кисневмісні монопохідні вуглеводнів (спирти та етери).

Тема 6. Ненасичені вуглеводні (алкіни та дієни).

Тема 7. Ароматичні вуглеводні та їх галогено- та кисневмісні похідні.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Ю. О. Ластухін, С. А. Воронов. Органічна хімія. Підручник для вищих навчальних закладів. – Львів: Центр Європи, 2001.- 864 с.
2. Чирва В.Я., Ярмолюк С.М., Толкачова Н.В., Земляков О.Є. Органічна хімія:підручник. – Львів: БаК, 2009. – 996 с.
3. Домбровський А.В., Найдан В.М. Органічна хімія. К.: Вища школа, 1992, - 504 с.

Збірники задач з органічної хімії:

4. Органічна хімія в прикладах і задачах (за ред.. Юрченка О.Г.), К. Вища школа, 1993, - 190 с.
5. Веселовская Т.К., Мачинская И.В., Пржияловская Н.М. Вопросы и задачи по органической химии. М.: Высшая школа, 1988, - 255 с.

Допоміжна

Підручники

6. А. Терней. Современная органическая химия. В 2-х т. М. «Мир», 1981.

7. Дж. Робертс, М. Касерио. Основы органической химии. В 2-х т. М. «Мир», 1978.Р. Моррисон, Р. Бойд. Органическая химия. М. «Мир», 1974. – 1132 с.

Збірники задач з органічної хімії

8. Літковець О.К., Воронов С.А. Органічна хімія: навчальний посібник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2001. – 200 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вичитування лекцій з дисципліни проводиться паралельно з виконанням студентами робіт лабораторного практикуму та розглядом ними питань, що виносяться на самостійну роботу. При читанні лекцій застосовуються засоби для відео конференцій Zoom та ілюстративний матеріал у вигляді презентацій, які розміщені на платформі Sikorsky-distance. Післяожної лекції рекомендується ознайомитись з матеріалами, рекомендованими для самостійного вивчення, а перед наступною лекцією – повторити матеріал попередньої.

1. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Вступ. Що таке органічна хімія. Атом вуглецю та його особливості. Електронна конфігурація. Гібридизація атомів вуглецю. Типи зв'язків, які утворює атом вуглецю. Зв'язки вуглець-вуглець, вуглець-водень та вуглець-гетероатом. Функціональні групи. Основні класи органічних сполук.</p> <p>Літ.: 15-24, 27-70, 190-199 [1].</p> <p>СРС: Основні параметри ковалентного зв'язку. Літ.: 28-31, 57-67.[1].</p>
2	<p>Алкани. Особливості вуглецевого скелету молекул алканів: лінійні, розгалужені, циклічні, спіро-, бі- (містковий атом вуглецю), поліциклічні та каркасні структури. Типи атомів вуглецю: первинні, вторинні третинні та четвертинні. С–Н зв'язок і його характеристики. Фрагменти вуглеводневих ланцюгів. Вуглеводневі радикали. Найважливіші радикали C1-C5. Структурні ізомери. Вступ до номенклатури органічних сполук. Короткий історичний огляд. Номенклатура ІЮПАК. Ациклічні сполуки. Циклічні сполуки: моно циклічні, спірані, біциклічні.</p> <p>Літ.: 92-93, 203-208 [1].</p> <p>СРС: Радикально-функціональна номенклатура алканів. Літ.: 192-199[1].</p>
3	<p>Динаміка вуглецевого скелету: ациклічні системи. Обертання навколо С–С зв'язку. Конформації та конформери. Конформації етану та бутану. Енергетичний профіль процесу обертання. Бар'єр обертання.</p> <p>Динаміка вуглецевого скелету: циклічні системи. Загальна класифікація циклів. Напруження циклів. Конформації циклів. Циклопропан, циклобутан, циклопентан, циклогексан. Циклогексан та його конфірмаційна поведінка.</p> <p>Літ.: 124-127 [1].</p> <p>СРС: Конформаційна поведінка макроциклів. Літ.: 576.[1].</p>
4	<p>Природні джерела алканів. Фізичні властивості алканів. Термохімічні властивості алканів. Горіння. Алкани та циклоалкани як паливо. Метан і його промислові перетворення. Термічні та каталітичні промислові процеси, пов'язані з трансформацією вуглецевого скелету: піроліз та крекінг, загальні характеристики.</p> <p>Літ.: 25-26, 209, 212-213, 224, 228 [1].</p> <p>СРС: Продукти, які одержують із синез-газу. Літ.: 209-210[1].</p>

5	<p>Піроліз алканів. Гомолітичний розрив зв'язку. Вільні радикали. Стабільність первинних, вторинних та третинних радикалів. Основні реакції вільних радикалів. Поняття про інтермедіати та механізм реакції.</p> <p>Крекінг алканів. Термічний та каталітичний крекінг. Кatalізатори крекінгу. Кислоти та основи Льюїса. Гетеролітичний розрив зв'язку. Карбокатіони. Структура та стабільність карбокатіонів. Стабільність первинного, вторинного та третинного карбокатіонів. Реакції карбокатіонів. Скелетна ізомеризація. Риформінг.</p> <p>Літ.: 128-131, 134-140, 155-166, 224-228, 231, 245-246 [1].</p> <p>СРС: Октанові числа вуглеводнів. Літ.: 227-228.[1].</p>
6	<p>Функціоналізація алканів та циклоалканів. Реакції вільно-радикального заміщення. Особливості радикально-ланцюгових процесів. Способи ініціювання та основні стадії. Галогенування. Схема галогенування метану. Механізм реакції. Особливості фторування, хлорування, бромування та йодування. Галогенування алканів. Регіоселективність. Особливості галогенування деяких цикліческих алканів. Інші реакції вільно-радикального заміщення. Нітрування (реакції Коновалова, Хааса), сульфохлорування (реакція Ріда). Окиснення алканів та циклоалканів. Електрофільні реакції насычених вуглеводнів.</p> <p>Літ.: 71-77, 142-144, 213-224[1].</p> <p>СРС: Ентальпія окремих стадій галогенування метану. Літ.: 215.[1].</p>
7	<p>Аліфатичні галогенопохідні. Моно-, ди- та полігалогенопохідні. Первинні, вторинні та третинні моно галогенопохідні. Номенклатура насыщених галогенопохідних. Фізичні властивості. Індукційний ефект. Реакції нуклеофільного заміщення: схеми механізмів S_N1 та S_N2, енергетичні профілі реакцій, кінетичні рівняння. Поняття про перехідний стан. Приклади реакцій нуклеофільного заміщення. Реакції елімінування. Механізми E1 та E2. Правило Зайцева.</p> <p>Літ.: 144-145[1].</p> <p>СРС: Фізичні властивості аліфатичних галогенопохідних. Літ.: 284.[1].</p>
8	<p>Реакції галогенопохідних з металами. Реакція Вюрца. Взаємодія з літієм. Реакції з магнієм. Реактиви Гріньяра та можливі шляхи їх використання. Реакції з цинком. Одержання елементорганічних сполук.</p> <p>Літ.: 210-211 [1].</p> <p>СРС: Бор-органічні сполуки. Літ.: 547-548.[1].</p>
9	<p>Вступ до стереохімії органічних сполук. Асиметричний атом вуглецю. Енантіомери та діастереомери. Абсолютна конфігурація. Збереження, обернення конфігурації та рацемізація на прикладі реакції нуклеофільного заміщення. Номенклатура Кана-Інгольда-Прелога. Оптична активність органічних сполук. Поляриметрія.</p> <p>Літ.: 87-92, 96-102, 108-115 [1].</p>
10	<p>Алкени. Номенклатура та ізомерія алкенів. Геометрична ізомерія. Загальні методи синтезу. Структурна та реакційна здатність подвійного зв'язку вуглець-вуглець. Реакції електрофільного приєднання. Правило Марковнікова. Приклади реакцій електрофільного приєднання: галогенування, гідрогалогенування, гіпогалогенування, гідратація, алкідування, реакція Принса, катіонна полімеризація.</p> <p>Літ.: 120-124, 212, 229-231, 235-243, 244-245, 249-250 [1].</p> <p>СРС: Фізичні властивості алкенів. Літ.: 234-235 [1].</p>

11	<p>Вільно-радикальні реакції алкенів. Вільно-радикальні реакції заміщення по алільному положенню. Алільний радикал, катіон та аніон. Делокалізація заряду і стабільність. Мезомерний ефект. Реакції вільно-радикального приєднання: схема механізму, приклади. Вільно-радикальна полімеризація. Реакції окиснення: реакції Вагнера, Прилежаєва, озоноліз, реакції у присутності сильних окисників. Літ.: 243-244, 246-249, 250-251 [1].</p> <p>CPC: Практичне застосування алкенів. Літ.: 252-253 [1].</p>
12	<p>Спирти, етери, епоксиди. Атомність спиртів. Структура, ізомерія та номенклатура спиртів, етерів. Огляд основних способів введення гідроксильних груп. Хімічні властивості одноатомних спиртів. Водневий зв'язок та його характеристики. Реакції по О–Н зв'язку: кислотність, одержання та реакції алкоголятів. Взаємодія з кремнійорганічними сполуками. Поняття про захисну групу. Реакції по С–О зв'язку: термічна та каталізована кислотами (внутрішньота міжмолекулярна) дегідратація. Принцип мікроскопічної зворотності. Реакції дво- та триатомних спиртів. Пінакон-пінаколінове перегрупування. Реакції окиснення спиртів.</p> <p>Літ.: 232-233 [1].</p> <p>CPC: Фізичні властивості спиртів. Літ.: 316[1]. Найважливіші представники спиртів. Літ.: 325, 335.[1].</p>
13	<p>Алкіни. Структура, ізомерія та номенклатура алкінів. Стабільність та реакційна здатність потрійного зв'язку. Кислотність ацетилену та термінальних алкінів. Основні методи одержання ацетилену, алкінів.</p> <p>Хімічні властивості алкінів. Реакції по С–Н зв'язку: одержання ацетиленідів та їх перетворення (одержання вищих алкінів, реакції нуклеофільного приєднання по карбонільній групі: Реакції Реппе та Фаворського). Поняття про С–Н кислоти.</p> <p>Літ.: 268-280.[1].</p> <p>CPC: Фізичні властивості алкінів. Літ.: 271.[1].</p>
14	<p>Алкіни. Реакції електрофільного приєднання: гідрування, галогенування, гідрогалогенування, гідратація по Кучерову. Реакції нуклеофільного приєднання. Окиснення алкінів.</p> <p>Літ.: 271-280.[1].</p> <p>CPC: Найважливіші представники алкінів. Літ.: 280.[1].</p> <p>Дієни. Структура, ізомерія та номенклатура дієнів. Кумульовані, спряжені дієни та дієни з ізольованими C=C зв'язками. Загальні способи одержання дієнів.</p> <p>Літ.: 254-257.[1].</p> <p>CPC: Фізичні властивості дієнів. Літ.: 258-260.[1].</p>
15	<p>Хімічні властивості спряжених дієнів. Реакції електрофільного приєднання: 1,2- та 1,4-приєднання. Схема механізма реакції гідробромування: кінетичний та термодинамічний контроль реакції. Полімеризація спряжених дієнів: одержання синтетичних каучуків. Реакція Дільса-Альдера. Окиснення спряжених дієнів.</p> <p>Літ.: 77-86, 150-153, 261-267.[1].</p> <p>CPC: Найважливіші представники дієнів. Літ.: 257.[1].</p>
16	<p>Ароматичні вуглеводні. Концепція ароматичності. Правило Хюкеля. Приклади ароматичних вуглеводнів. Конденсовані та гетероциклічні системи. Особливості реакційної здатності ароматичних вуглеводнів. Механізм реакцій електрофільного заміщення. Приклади реакцій електрофільного заміщення: алкіловання, ацилування (реакція Фріделя-Крафтса), галогенування, нітрування, сульфування.</p>

	Особливості заміщення у монозаміщених аренів: правила орієнтації. Узгоджена та неузгоджена орієнтація. Літ.: 595-630[1]. СРС: Фізичні властивості ароматичних вуглеводнів. Літ.: 608.[1].
17	Ароматичні галогенопохідні. Механізми реакцій нуклеофільного заміщення. Рухливість галогенів, зв'язаних із sp^2 -гібридизованим атомом вуглецю. Порівняння індукційного та мезомерного ефектів. Ароматичні галогенопохідні в органічному синтезі. Літ.: 631-642.[1]. СРС: Механізм галогенометилювання. Літ.: 640.[1]. Фізичні властивості ароматичних галогенопохідних. Літ.: 635[1].
18	Феноли. Структура, ізомерія, атомність та номенклатура фенолів. Огляд основних методів одержання одноатомних фенолів. Фізичні властивості. Реакції фенолів по О–Н зв'язку: кислотність, утворення фенолятів та їх перетворення, феноксильний радикал. Реакції електрофільного ароматичного заміщення. Електронодонорні властивості гідроксильної групи. Літ.: 684-711.[1]. СРС: Фізичні властивості фенолів. Літ.: 688-689 [1]. Фенолформальдегідні смоли. Літ.: 700-702 [1]. Двох і багатоатомні феноли. Літ.: 706-709 [1].

2. Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять

Виробити вміння називати органічні сполуки різних класів, розв'язувати задачі на міжкласові перетворення органічних речовин, планування синтезу складних органічних речовин різних класів із простих, встановлення структури органічних речовин за їх властивостями.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Структура вуглецевого скелету алканів. Номенклатура ІОПАК. СРС: Задачі 16-22 Літ.: [6].
2	Термічні та каталітичні перетворення алканів. СРС: Задачі 1.1.1-8, 1.1.19-14, 1.1.22-25 Літ.: [5].
3	Функціоналізація алканів. Хімічні властивості галогенопохідних. СРС: Задачі 1.1.27-29, 1.1.31, 1.1.32, 1.1.34-36. Літ.: [5].
4	Стереохімія органічних сполук. Номенклатура Кана-Інгольда-Прелога. Визначення абсолютної конфігурації. Стереохімія реакцій нуклеофільного заміщення. СРС: Задачі 219, 227, 228, 230, 267, 268, 278 Літ.: [6].
5	Методи добування і хімічні властивості алкенів. СРС: Задачі 1.2.1-6, 1.2.8-15, 1.2.17, 1.2.20, 1.2.23-25, 1.2.28 Літ.: [5]. Задачі 61-67, 73, 87, 90, 111, 112, 113, 115, 119, 170 Літ.: [6].
6	Методи добування та хімічні властивості алкінів. СРС: Задачі 1.3.1, 1.3.3-7, 1.3.13, 1.3.16 Літ.: [5]. Задачі 126-130, 177-180, 194, 198, 209 Літ.: [6].
7	Методи добування та хімічні властивості дієнів. СРС: Задачі 1.4.3, 1.4.5, 1.4.7, 1.4.9, 1.4.13, 1.4.18, 1.4.25, 1.4.26, 1.4.28 Літ.: [5]. Задачі 213-215, 149, 159, 165-174 Літ.: [6].

8	Письмове опитування
9	Ароматичні вуглеводні. Реакції електрофільного заміщення. Правила орієнтації. СРС: Задачі 1.6.1-38, 2.3.1-56, 3.5.15-35, 6.2.1-39 Літ.: [5].

3. Лабораторні заняття

Основні завдання циклу лабораторних занять

Закріпити теоретичні знання про найважливіші хімічні властивості та методи добування різних класів органічних сполук при виконанні дослідів, оволодіти прийомами виділення і очищенння органічних сполук та правилами техніки безпеки при роботі з органічними речовинами.

№ з/п	Назва лабораторної роботи (комп'ютерного практикуму)	Кількість ауд. годин
1	Якісний аналіз органічних сполук.	4
2	Порівняння хімічних властивостей насыщених та ненасичених ацикліческих та цикліческих сполук.	4
3	Добування та хімічні властивості ацетиленових вуглеводнів.	4
4	Хімічні властивості алкілгалогенідів	4
5	Хімічні властивості спиртів та фенолів	4
6	Хімічні властивості карбонільних сполук	4
7	Хімічні властивості карбонових кислот	4
8	Хімічні властивості азотовмісних сполук.	4
9	Відпрацювання заборгованостей та захист лабораторних робіт	4

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Метою індивідуальних завдань є контроль засвоєння студентами теоретичних знань із органічної хімії. Індивідуальні завдання надаються студентові у вигляді розрахункової роботи у 3 семестрі і окремих питань програми для самостійного вивчення.

Індивідуальне завдання містить як правило 7-15 завдань на перетворення органічних сполук, знаходження зв'язків між їх класами та гомологічними рядами, встановлення будови сполук. Завдання базуються на посібнику, створеному колективом викладачів кафедри органічної хімії та технології органічних речовин НТУУ «КПІ» - «Органічна хімія в прикладах і задачах» (за редакцією Юрченка О.Г.), Київ, Вища школа, 1993, 190с. та задачнику «Вопросы и задачи по органической химии» (Веселовская Т.К., Мачинская И.В., Пржияловская Н.М. М.: Высшая школа, 1988, 255с.)

Вид СРС	Кількість годин на підготовку
Підготовка до лабораторних занять: повторення лекційного матеріалу, написання протоколів, проведення розрахунків, оформлення звітів з лабораторних практикумів	2 – 3 години на тиждень
Виконання розрахункової роботи	10 годин
Підготовка до МКР (повторення матеріалу)	2 години
Підготовка до екзамену	30 годин
Разом	90 годин

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

У звичайному режимі роботи університету лекції та лабораторні практикуми проводяться в навчальних аудиторіях. У змішаному режимі лекційні заняття проводяться у форматі відеоконференцій Zoom, лабораторні практикуми та практичні заняття – в навчальних аудиторіях. У дистанційному режимі всі заняття проводяться через платформу дистанційного навчання Classroom, у форматі відеоконференцій Zoom. Відвідування лекцій та лабораторних практикумів є обов'язковим.

На початку кожної лекції проводиться опитування за матеріалами попередньої лекції із застосуванням інтерактивних засобів (Google Forms). Перед початком чергової теми лектор може надсилати питання із застосуванням інтерактивних засобів з метою визначення рівня обізнаності здобувачів за даною темою та підвищення зацікавленості.

Правила захисту лабораторних практикумів та розрахункової роботи:

1. До захисту допускаються студенти, які правильно оформили протокол та виконали розрахунки (при неправильно виконаних розрахунках їх слід усунути).
2. Захист відбувається за графіком, зазначеним у п.5 за індивідуальними завданнями.
3. Після перевірки завдання викладачем на захист виставляється загальна оцінка і робота вважається захищеною.
4. Несвоєчасні захист і виконання роботи без поважної причини штрафуються відповідно до правил призначення заохочувальних та штрафних балів.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів:

1. Несвоєчасні здача та захист розрахункової роботи без поважної причини штрафується 1 бал;
2. Несвоєчасний захист лабораторних робіт (заборгованість більше ніж дві роботи) штрафується не допуском до виконання наступної лабораторної роботи.
3. За активну роботу на лекції нараховується до 2 заохочувальних балів (але не більше 5 балів на семестр).
4. За активну роботу на практичному завданні нараховується до 1 заохочувальних балів (але не більше 5 балів на семестр).

Політика дедлайнів та перескладань: визначається п. 8 Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського

Політика щодо академічної добродетелі: визначається політикою академічної чесності та іншими положеннями Кодексу честі університету.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Види контролю встановлюються відповідно до Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського:

1. Поточний контроль: опитування на лекціях, лабораторних практикумах, МКР, захист РГР.
2. Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.
3. Семестровий контроль: письмовий екзамен.

1. Практичні заняття:

Ваговий бал – 5. Максимальна кількість балів на практичних заняттях дорівнює 25 балів.

Критерії оцінювання:

5 балів: Безпомилкове вирішення усіх завдань під час заняття при наявності елементів продуктивного творчого підходу; демонстрація вміння впевненого застосування фундаментальних знань з органічної хімії при вирішенні контрольних завдань;

4 бали: Незначні помилки при виконанні завдань на занятті або наявність 1-2 помилок та 1-2 зауважень щодо вміння застосовувати фундаментальні знання з органічної хімії при вирішенні задач та відповіді на теоретичні питання;

3 бали: Незначні помилки при виконанні завдань на занятті, наявність принципових помилок у відповідях

0 балів: Невиконання завдань на занятті.

2. Лабораторна робота:

Ваговий бал – 1. Максимальна кількість балів на усіх лабораторних роботах дорівнює 8 балів.

Критерій оцінювання:

1 бал: Гарна робота, правильно оформленій протокол роботи та безпомилкове вирішення усіх завдань під час захисту роботи при наявності елементів продуктивного творчого підходу; демонстрація вміння впевненого застосування фундаментальних знань з органічної хімії при вирішенні контрольних завдань;

0,5 балів: Незначні помилки при виконанні лабораторної роботи або неправильно оформленій протокол та вирішення усіх завдань під час захисту роботи з незначними, непринциповими помилками; наявність 1-2 помилок та 1-2 зауважень щодо вміння застосовувати фундаментальні знання з органічної хімії при вирішенні контрольних завдань та відповіді на теоретичні питання;

0 балів: Робота не виконана або не захищена;

У разі недопущення до лабораторної роботи у зв'язку з нездовільним вхідним контролем (відсутність протоколу та написаних в ньому реакцій і розрахунків) нараховується штрафний (-1) бал.

3. Розрахункова робота

Кількість завдань цього виду – 1.

Розрахункова робота оцінюється у 7 балів.

Критерій оцінювання розрахункової роботи:

7 балів: «відмінно» – виконані всі вимоги до роботи, в тому числі дата здачі та захисту роботи;

6-5 балів: «добре» – виконані майже всі вимоги до роботи, або є несуттєві помилки, робота здана та захищена вчасно;

4-3 балів: «задовільно» – є недоліки щодо виконання вимог до роботи і певні помилки, робота здана та захищена вчасно;

2-1 балів: «достатньо» – вірне вирішення розрахункових вправ (але не менше 50 %); наявність принципових помилок у відповідях.

0 балів: «нездовільно» – не відповідає вимогам до «достатньо»

За кожний тиждень затримки із поданням розрахункової роботи нараховуються штрафні –2 бали (усього не більше – 8 балів)

4. Модульна контрольна робота

Кількість завдань цього виду – 1.

Модульна контрольна робота оцінюється в 10 балів.

Критерій оцінювання письмового опитування:

10 - 9 балів: «відмінно» – безпомилкове вирішення усіх завдань при наявності елементів продуктивного творчого підходу; демонстрація вміння впевненого застосування фундаментальних знань з органічної хімії при вирішенні контрольних завдань;

8-7 балів: «*добре*» – вирішення усіх завдань з незначними, непринциповими помилками; наявність

1-2 помилок та 1-2 зауважень щодо вміння застосовувати фундаментальні знання з органічної хімії при вирішенні контрольних завдань та відповіді на теоретичні питання;

6-5 балів: «*задовільно*» – вирішення усіх розрахункових вправ з двома –трьома досить суттєвими

помилками; наявність суттєвих зауважень до теоретичних викладок, помилки у формулах;

4-3 балів: «*достатньо*» – вірне вирішення розрахункових вправ (але не менше 50 %); наявність

принципових помилок у відповідях.

0 балів: відповідь принципово невірна або відсутня.

ШТРАФНІ ТА ЗАОХОЧУВАЛЬНІ БАЛИ

За несвоєчасне виконання завдання знімається - 2 бали (тобто, при несвоєчасному виконанні завдання максимальна оцінка -3 бали).

ЗАОХОЧУВАЛЬНІ БАЛИ додаються за активну роботу на практичних заняттях - 5 балів.

ЗАОХОЧУВАЛЬНІ БАЛИ додаються за активну роботу на лекціях - 5 балів.

Студенти, що набрали суму балів за семестр 30 і більше (0.6 рейтингу за роботу протягом семестру з обов'язковим виконанням розрахункової роботи) можуть складати екзамен. Якщо семестровий рейтинг менше 30 балів потрібно додаткове опрацювання матеріалу з метою підвищення рейтингу (виконання необхідної кількості індивідуальних завдань).

Студенти отримують позитивні атестації у семestrі , якщо поточна сума набраних балів відповідає 0,5 і більше від максимально можливої кількості балів на момент проведення атестації.

4. Екзамен

Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх лабораторних робіт, розрахункової роботи та стартовий рейтинг не менше 30 балів.

На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожне завдання містить одне теоретичне питання і чотири практичних. Перелік питань наведений у методичних рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне питання оцінюється у 10 балів.

Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується виходячи із 100-бальної шкали.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- Вимоги до оформлення розрахунково-графічної роботи, перелік запитань до МКР та екзамену наведені на платформі Sikorsky-distance.

Робочу програму навчальної дисципліни (силabus):

Складено асистентом кафедри органічної хімії та технології органічних виробництв, к.х.н. Гунченко П.О.

Ухвалено кафедрою органічної хімії та технології органічних виробництв (протокол № 14 від 23.06.2024)

Погоджено Методичною комісією факультету¹ (протокол №10 від 21.06.2024)

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.